

CYNGOR CYMUNED Y BETWS

Cynhaliwyd cyfarfod misol Cyngor Cymuned y Betws yn Ffestri Capel Newydd, y Betws ar Ddydd Mercher y 13fed o Mawrth 2019 am 7.00 yr hwyr.

YN BRESENNOL: Y Cyngorwr Loreen Lewis (Cadeiryddes), Cyngorwyr Janet Davies, Wendy Haines, Betsan Jones, Lucy Jones, Delyth Richards, Maldwyn John, Alex Davies, Jose Picouto, Shireen Davies a Annette Price.

Cyngorwr Sir, Betsan Jones

1. YMDDIHEURIADAU. Cyngorwr Nolene Morgan

2. DATGANIADAU GAN AELODAU AM FUDDIANNAU ARIANNOL A RHAI HEB FOD YN ARIANNOL.

NODWYD ni wneuthur datganiad gan aelodau am Fuddiannau Ariannol a rhai heb fod yn Ariannol.

3. CADARNHAU A LLOFNODI COFNODION Y CYFARFOD A GYNHALIWDYD AR DYDD MERCHER 13fed CHWEFROR

4. HEDDLU DYFED POWYS

Nid oedd neb yn bresennol.

FFIGURAU TROSEDDU AM MIS CHWEFROR 2019

Ymosodiad = Niwed Troseddol = Troseddu Cyffuriau =

Byrgleriaeth = Lladrad = Trosedd Ceir = Amriwiol =

Cyfanswm Troseddu wedi eu Adrodd =

5. ADRODDIAD Y CYNGHORWR SIR

5.1 Hysbysodd y Cyngorwr Sir Betsan Jones yr aelodau y byddai newidiadau'n cael eu gwneud i wrthod casgliadau ar gyfer tua 36 o dai mewn ardal wledig o Fetws. Anfonir llythyrau ar 18 Mawrth 2019 at y rhai yr effeithir arnynt gan y newid a fydd yn dechrau'r wythnos ar ôl 1 Ebrill 2019. Cred y Cyngorwr Sir Jones y bydd y diwrnod casglu yn newid o ddydd Gwener i ddydd Iau.

NODWYD yr wybodaeth uchod gan yr aelodau.

5.2 Mae'r gylchfan newydd yn Rhydaman bellach ar agor, mae Betws bellach yn pryderu am y symud codi dros y cynnydd posibl yn llif y traffig i Fetws a fydd yn gwaethygu'r gwaith parhaus materion tymor hir yn y pentref. Trafodaeth ar y materion, Llwybrau Diogelach i Ysgolion ariannu - yn y broses, posibiliadau ysgolion i helpu gyda chyllid.

PENDERFYNWYD Clerc i:

5.2a Anfon e-bost misol at yr Adran Briffyrdd nes bydd penderfyniad wedi'i wneud dod o hyd i - Mike Jacob a Thomas J Evans.

5.2b. Gofyn am gyfarfod safle gan fod y cyfarfod safle diwethaf tua'r adeg hon y llynedd John McEvoy.

5.2c. Y Cyng Picouto i gysylltu â'r ysgolion ynglŷn â chyllid fel y trafodwyd uchod.

5.3 Hysbyswyd yr aelodau yng nghyfarfod y mis blaenorol bod ymgynghoriad ynghylch gosod llinellau melyn dwbl ar y gornel ger Y Felin (nid Heol y Felin) a Heol y Cynrol. Mae hi wedi anfon e-bost gyda'r cynnig a'i fap at y Clerc.

NODWYD yr uchod.

6. MATERION YN CODI (PENODI ARCHWILYDD MEWNOL, ASESIAID RISG a CHWARAE PARC MAESQUARRE).

6.1 PENODI ARCHWILYDD MEWNOL

Hysbysodd y Clerc yr aelodau bod yr archwiliad mewnol blynyddol yn ddyledus, a bod angen penodi archwilydd annibynnol. Yn dilyn trafodaeth fer, cytunwyd unwaith eto i ofyn i Mr Lynne Llewelyn gynnal yr archwiliad.

PENDERFYNWYD bod y Clerc yn gofyn i Mr Lynne Llewelyn gynnal yr archwiliad ar gyfer 2018/2019.

6.2 POLISI ASESU RISG 2019-2020

Pasiodd y Clerc yr asesiad risg o gwmpas er mwyn i'r aelodau ddarllen rhestr holl weithgareddau Cyngor Cymuned y Betws ar yr Atodlen Asesu Risg ar gyfer 2019/2020, ac yn dilyn trafodaeth fer, cytunwyd ar yr holl bwyntiau.

PENDERFYNWYD mabwysiadu'r Atodlen Asesu Risg ar gyfer 2019/2020.

6.3 Dywedodd Cadeirydd Parc Maesquarre wrth yr aelodau y dylid symud y drafodaeth ymlaen yn ddiweddarach yn y cyfarfod dan Adroddiadau.

7. GOHEBIAETH.

Cydnabuwyd yr ohebiaeth ganlynol a **NODWYD** y cynnwys.

7.1 Darllenodd y Clerc e-byst a anfonwyd at Bartneriaeth Diogelwch Dŵr Sir Gaerfyrddin ynglŷn â disodli'r gwregys bywyd coll ym Mharc y Betws. Hefyd, o ran mynd i'r afael â lladrad y gwregysau bywyd - awgrym gan CWSP oedd gosod camera bywyd gwyllt i'w fonitro. Trafodaeth ynghylch ychwanegu gwregys bywyd ychwanegol a chyfreithlondeb erlyn troseddwyd gan fod y Cyng fel y dywedodd y Cyng Price fod pobl ifanc yn aml yn ystod tywydd cynhesach yn defnyddio gwregys bywyd fel siglen o dan y bont.

7.2 Cododd y Cyng. Price y mater o geir yn dod i mewn i Barc Betws ac mae wedi cysylltu â'r heddlu lleol ynglŷn â'r mater. Trafodaeth ar arwyddion ar gyfer y parc ynglŷn â'r mater, diogelwch cymunedol a chau un o'r gatiau i atal cerbydau rhag mynd yn rhwydd.

PENDERFYNWYD bod y Clerc yn canfod y canlynol:

7.1a. a fydd unrhyw gostau'n gysylltiedig â'r gosodiad camera bywyd gwyllt.

7.1b. i ddarganfod a fyddai CWSP yn cyflenwi gwregys bywyd arall mewn ardal wahanol gan fod darn hir o afon.

7.1c. i ganfod cyfreithlondeb erlyn troseddwyd.

7.1d. ysgrifennu llythyr at yr holl ysgolion lleol (Cynradd ac Uwchradd) yn gofyn iddynt roi gwybod i'r holl ddisgyblion am beryglon a chanlyniadau posibl, costau a chyfreithlondeb dwyn gwregysau bywyd o Barc Betws.

7.1e. y Clerc i ddrafftio erthygl ar gyfer y papur newydd lleol ynglŷn â'r materion uchod a darganfod y costau cysylltiedig.

7.2a. PENDERFYNWYD bod y Clerc yn darllen y Prydles i weld a oes cymal o ran cerbydau sy'n mynd i'r safle os oes yna arwyddion y gellir eu gosod yn y parc a gall yr Heddlu fynd i'r afael â'r mater.

7.3. Hysbysodd y Clerc yr aelodau o ddigwyddiad ar Faes Chwarae Heol y Felin lle anafodd bachgen 4 oed ei wyneb a oedd angen pwythau ar gylch allanol y Kompan Multispinner Carousel ar 25 Chwefror 2019. Gwnaed gwiriadau o'r offer heb unrhyw ddiffygion canfod, ymchwilio i amgylchiadau'r digwyddiad, diogelwch offer ac ati a gynhaliwyd gydag adroddiad yn cael ei wneud i'r Cwmni Yswiriant.

7.4. Darllenodd y Clerc y llythyr a anfonwyd at Mr Tout ynghylch y materion lechyd a Diogelwch hirsefydlog ar y safle nad ydynt yn cael sylw. Darllenwyd e-byst hefyd a anfonwyd at Cyfoeth Naturiol Cymru sy'n berchen ar y darn hwnnw o Afon Aman a rhan o'r banc ynghyd â'r ateb a dderbyniwyd. Cafwyd trafodaeth ynglŷn â'r materion.

PENDERFYNWYD y Clerc:

7.4a. gwneud ymholiadau ynghylch cost clogfeini mawr o chwarel leol a fyddai'n mynd i'r afael â'r mater a chysylltu â Mr Tout a CNC ynglŷn â hyn.

7.4b. i gysylltu â CNC ynghylch y mater eto i weld a all weithio gyda'r Mr Tout i ddatrys mater sydd wedi cael ei drosglwyddo i'w Tîm Gweithrediadau.

7.4c. i gysylltu â Mr Tout yn fisol nes bod y mater yn cael ei ddatrys.

7.4d. cysylltu â HSE ynglŷn â'r mater uchod am gyngor.

7.5. Holiaduron Asesu Digonolrwydd Chwarae ar gyfer Cynghorau Tref a Chymuned Sir Gaerfyrddin - Trafodaeth ar y cyfleusterau sydd ar gael ynghyd â'u lleoliad / cyfeiriadau a chodau post.

PENDERFYNWYD bod y Clerc yn anfon y wybodaeth i Gyngor Sir Caerfyrddin er mwyn iddynt fapio'r cyfleoedd chwarae sydd ar gael i blant a phobl ifanc ym Metws.

7.6. Taliadau Annibynnol i Gymru - Adroddiad Blynyddol 2019/2020

PENDERFYNWYD Y Clerc i anfon copi i'r holl aelodau.

7.7. Ymgyrch Pont Llundain - ynghylch y protocol a'r weithdrefn ar farwolaeth uwch aelod o'r Teulu Brenhinol.

7.8. Darllenodd y Clerc e-bost oddi wrth Jill Evans ASE a Chadeirydd CND Cymru ynghylch Tomen Gwastraff Niwclear yng Nghymru –

PENDERFYNWYD Cynigiodd y Cyng Annette Price ac eiliwyd gan y Cyng. Delyth Richards bod cynnig yn cael ei dderbyn na fydd Cymuned Betws yn gwirfoddoli i gynnal tomen wastraff niwclear tanddaearol. y Clerc i hysbysu heddwch@cndcymru.org bod y cynnig wedi ei gario yn unfrydol i Gymuned y Betws ynglŷn â'r cynnig uchod.

7.9. Rhoddodd y Clerc wybod i'r aelodau am yr ymgynghoriad ynghylch Llwybrau Ceffylau ym Metws. Dosbarthwyd y wybodaeth a'r map i'r aelodau. Trafodaeth ynglŷn â chyflwr y llwybrau troed o fewn y gymuned, rhai wedi gordyfu, rhai yn cael eu cau, dywedodd y Cyng. Haines wrth yr aelodau fod y banc yn erydu ar lwybr Coedcae (Treforis i Bantffynnon). Gwnaed cais am fap o'r llwybrau troed.

PENDERFYNWYD Bydd y Cyng Janet Davies yn gosod yr ymgynghoriad ar yr hysbysfwrdd cyhoeddus ym Mharc y Betws. Y Clerc i anfon yr e-bost at y Cynghorwyr Janet Davies a Jose Picouto.

PENDERFYNWYD y dylai'r Clerc gysylltu â'r Ceidwaid (Y Tymbl) ynglŷn â'r materion a chael map ar gyfer y llwybrau troed.

Trafodaeth ynglŷn â chynllunio Cyngor Sir Caerfyrddin i fynd yn rhydd o bapur ac nad yw pob aelod o'r gymuned yn llythrennog mewn cyfrifiaduron, ni all rhai fforddio costau cysylltiedig cyfrifiaduron / band eang ac ati ac mae gan rai ardaloedd gyflymder band eang gwael. Arweiniodd hyn at sut mae'r ysgolion bellach yn mynd yn llai parod am brydau ysgol a'r materion sy'n ymwneud â rhai plant mewn ysgolion uwchradd yn colli allan os nad oes arian ar eu cardiau. Rhaid i ysgolion cynradd barhau i sicrhau bod y plant yn cael pryd o fwyd waeth beth fo'r statws ariannol ar y cerdyn.

8. MATERION CYNLLUNIO – Dim

9. TALIADAU CYFRIFON / DONIADAU / CEISIADAU ARIANNU

9a. CYFRIFON

1. Cyflogau a Lwfansau Clercod	£ 607.81
2. Costau Postio	£ 11.83
3. Costau Llyfrfa	£ 110.59
4. Aelodaeth Broffesiynol - SLCC - ILCA	£ 118.80
5. Aelodaeth Broffesiynol - SLCC – ALCC	£ 40.00

6. Aelodaeth Broffesiynol – SLCC	£ 114.00
7. Goleuadau Troedffordd	£ 1,072.51
8. Treth Incwm Clercod	£ 139.09
9. Ail randaliad Lwfans y Cadeirydd	£ 100.00

PENDERFYNWYD talu'r uchod

9b. DONIADAU / CEISIADAU ARIANNU

1. Derbyniwyd cais am arian gan Fantolen Menter Bro Dinefwr

PENDERFYNWYD Y Clerc i ateb - ni ddylid anfon rhodd.

2. Gofynnodd y Cadeirydd am i ail randaliad ei lwfans gael ei dalu y dylai fod wedi'i dderbyn ym mis Ionawr 2019.

PENDERFYNWYD Cytunodd yr Aelodau - Y Clerc i dalu Cadeirydd.

3. Gofynnodd y Clerc am brynu llyfr cyfeirio o'r enw Arnold Baker wrth i OVW ddweud wrthi y dylai fod yn rhaid iddi gael ei rhoi.

PENDERFYNWYD bod yr Aelodau'n cytuno bod y Clerc yn prynu'r llyfr.

10.ADRODDIADAU

10a. Hysbysodd y Cyng. Janet Davies yr aelodau ar ran y Cynghorydd Morgan bod prosiect ymgysylltu â'r gymuned o'r enw 'Cinio Mawr 'sy'n cael ei ariannu gan Eden Project a'r Loteri Genedlaethol. Mae gwybodaeth amdano ar dudalen facebook Betws. Awgrymiadau ynghylch Partion Stryd neu ddigwyddiad ym Mharc y Betws.

NODWYD yr uchod.

10b. Soniodd y Cyng Alex Davies am ail-baentio'r marciau ffordd i Treforis.

NODWYD yr uchod.

10c. Rhoddodd y Cyng Picouto ddiweddiariad i'r aelodau ar statws cael diffibriliwr arall. Dywedodd wrth yr aelodau ei fod yn cael cyfarfod y dydd Sul hwn ynghylch cyllid / costau a bydd yn cael ei ddiweddarau yn y cyfarfod nesaf. Dywedodd hefyd wrth yr aelodau fod cwrs diffibriliwr yng Nghlwb Rygbi Betws yr wythnos nesaf am 19:00

NODWYD yr uchod.

10d. Gofynnodd y Cyng. Price bod yr Hysbysfwrdd ym Mharc y Betws yn gofyn am Fand / Logo Cymuned wedi'i lamineiddio gyda manylion cyswllt y Clerc.

PENDERFYNWYD Y Clerc i gael band / logo.

10e. Hysbysodd y Cyng. Price yr aelodau y bydd y contractwr Parciau a Chwarae yn edrych i mewn i grantiau ac ati ar gyfer gosod ffynnon ddŵr ym mharc y Betws i helpu i leihau'r defnydd o / poteli poteli diodydd plastig.

NODWYD yr uchod.

10f. Hysbysodd y Cyng. Price yr aelodau ei bod wedi mynychu cyfarfod yn Rhydaman ynglŷn â'r adeiladau yr oedd Cyngor ar Bopeth yn eu defnyddio gan eu bod bellach wedi adleoli. Bydd yr adeiladau naill ai'n cael eu hysbysebu i'w defnyddio gan brynu sefydliadau elusennol neu os cânt eu gwerthu byddai'r elw yn mynd i elusen.

NODWYD yr uchod.

10g. Hysbysodd y Cyng. Lewis (Cadeirydd) yr aelodau o gostau yswiriannau o nawr tan yr Haf a chostau blynyddol Parc Maesware.

NODWYD yr uchod.

11. UNRHYW FATER ARALL

11.1. Trafododd y Cynghorydd Lewis fod pont garreg wedi cael ei dymchwel ddwywaith a bod y Cyngor wedi ei disodli â gwifren a phren. Mae'r bont hon ger Heol Lluch oddi ar Heol Maesware lle mae'n cael ei hadnabod yn lleol fel y nant babi. Cyfeirir at yr ardal hon mewn cerdd a ddefnyddir i ddenu twristiaid i'r ardal. Mae'r bont garreg hon wedi bod yno cyhyd ag y gall aelodau gofio. Trafodaeth ynglŷn â swyddi arsylwi sy'n cael eu cadw yn y Sir.

PENDERFYNWYD bod y Clerc:

11.1a. Cysylltwch â'r Cyngor Sir a chwynwch am y bont yn cael ei disodli a gofynnwch iddynt adfer y bont gerrig wreiddiol gan fod ganddynt ddyletswydd i'w chadw ar gyfer twristiaeth a threftadaeth leol.

11.1b. Ymgynghorwch â CADW ynglŷn â Threftadaeth y bont.

11.1c. Cysylltwch ag adran archeoleg CSC yn Llandeilo.

11.2. Cododd y Cynghorydd Lewis Barc Maesquarre. Darllenwyd e-byst blaenorol ynglŷn â'r parc. Cafwyd trafodaeth ynglŷn â'r ddadl hirsefydlog ynglŷn â'r cyngor cymuned yn derbyn y trosglwyddiad asedau a chostau cysylltiedig y parc yn enwedig ar gyfer adnewyddu offer. Nid oes gan Gyngor Sir Caerfyrddin gyllideb ar gyfer Meysydd Chwarae y mae'r offer yn adfeilio a chredir ei fod wedi mynd y tu hwnt i gyfnod ei oes. Trafodwyd bod yr offer wedi treulio rhyw 3 blynedd yn iard cwmni adeiladu lleol. Hysbysodd y Cynghorydd Betsan Jones yr aelodau y byddai'r Sir yn cynnal yr ardal trwy dorri'r glaswellt ac ati tan ddiwedd mis Mawrth 2019 hefyd bod arian A106 wedi'i ddyrannu ar gyfer y parc.

Trafodwyd cyllid / grantiau i wella'r parc ynghyd â'r angen i gwblhau'r ardaloedd rhagorol yn y parciau eraill a reolir gan y cyngor cymuned fel y Llysoedd Tennis ac ati cyn ymgymryd â pharc arall a'i wella. Trafodwyd prosesau gweinyddu a gweithredu cais am gyllid gan y Cyng. Price a'r Cynghorydd Janet Davies ynghyd â'r cyfyngiadau amser / terfynau amser. Trafodwyd arian cyfatebol gyda'r Cyng Betsan Jones a'r Cyng Lucy Jones yn honni nad oedd angen arian cyfatebol ac roedd y Cyng Price yn anghytuno ac yn hysbysu bod angen hynny. Hysbysodd y Cynghorydd John yr aelodau bod angen iddynt ddangos i'r gymuned eu bod yn gwneud rhywbeth o ran y parc. Galw cyfarfod arbennig ynglŷn â'r parc pe bai angen.

11.2a. PENDERFYNWYD bod y Cynghorydd Jones yn anfon e-bost at y Clerc gyda'r dogfennau ariannu er mwyn iddi gael gwybod am y mater wrth law a'r broses.

11.2b. PENDERFYNWYD bod y Clerc yn gwirio cofnodion cyfarfod mis Hydref blaenorol ynglŷn â derbyn y trosglwyddiad ased gan fod y Cyng. Lucy Jones yn credu y cytunwyd ar drosglwyddo asedau yn y cyfarfod hwn.

11.3. Mae'r Cyng Price yn gofyn i'r Clerc ysgrifennu llythyr at y Feithrinfa sy'n defnyddio'r Festri yn gofyn iddynt adael y cadeiriau a'r bwrdd i lawr ar gyfer y cyfarfod misol ar gyfer y cyngor cymuned gan fod yr aelodau'n cael anhawster i'w cael i lawr o'r llwyfan ar gyfer y cyfarfod.

PENDERFYNWYD bod y Clerc yn ysgrifennu llythyr.

12. ADRODDIADAU EITHRIEDIG

Dim

Cyfarfod ar gau am 9:20pm.